



## “FLEXIBILITEIT EN DRAAGVLAK ZIJN FUNDAMENTEN ONDER HET ZORGBELEID”

Alle inwoners een plezierige en goed verzorgde 'oude dag' bezorgen. Dat is de essentie van het beleid in de gemeente Stichtse Vecht. Samen met inwoners, partijen in de zorg en welzijn worden slimme combinaties gemaakt van functies en activiteiten, met respect voor gebouwen en accommodaties. Dat bleek tijdens een gesprek van Bouwstenen voor Sociaal met wethouders Franko Živković-Laurenta van Ruimtelijke Ordening en Jaap Verkroost van Welzijn, tevens coördinerend wethouder transitie sociaal domein.

Stichtse Vecht is een fusiegemeente met 64.000 inwoners, verdeeld over 12 kernen, die onderling sterk in grootte verschillen. De identiteit van de kernen staat centraal. Daarom is ruim vier jaar geleden met succes gebiedsgericht werken ingevoerd. De voormalige gemeenten zijn weer opgesplitst in de wijken en buurten die het vroeger waren. Alle 40 wijken hebben een wijkcomité en een gebiedsregisseur. Iedere wethouder heeft een aantal wijken onder zijn hoede, zodat het contact tussen wijk en gemeente is gewaarborgd. Dat bevordert de communicatie en stimuleert samenwerking. Jaap Verkroost: “Wij vinden het belangrijk, dat de mensen betrokken zijn bij hun directe omgeving. Je bent niet een inwoner van Stichtse Vecht, maar je woont in het dorp Loenen aan de Vecht of Maarssebroek. Ook in het kader van zelfredzaamheid en 'samen doen' wordt die lokale betrokkenheid zeer gewaardeerd.”

### Levensloopbestendige woningen

De gemeente kiest er nadrukkelijk voor om mensen zo lang mogelijk zelfstandig in hun eigen kern te laten wonen. Daar hebben ze hun sociale netwerk, hun omgeving, vaak in de buurt van hun kinderen. De zelfredzaamheid en zorg die uit de samenleving moeten komen, zijn bijna vanzelfsprekend aanwezig. Iedere kern heeft zijn eigen problematiek en overal wordt maatwerk geleverd.

Een voorwaarde die voor alle kernen geldt om dat beleid succesvol te laten zijn, is dat alle woningen geschikt moeten zijn om mensen langer te huisvesten, ook bij gezondheidsproblemen op latere leeftijd. Daar ligt een flinke uitdaging. Franko Živković-Laurenta: “Het gaat om de flexibiliteit van de gebouwen, zowel de eigen woningen als het vastgoed van de corporaties. Nu móeten mensen vaak verhuizen naar een zorgcentrum, als enige plek waar het in fysieke zin goed is geregeld. Als meer woningen geschikt zijn voor senioren, blijven mensen automatisch langer op zichzelf wonen.”

### “WIJ VINDEN HET BELANGRIJK DAT MENSEN BETROKKEN ZIJN BIJ HUN DIRECTE OMGEVING”



Franko Živković-Laurenta van Ruimtelijke Ordening (links) en Jaap Verkroost van Welzijn, gemeente Stichtse Vecht

Burgers, die vanwege ouderdom of gezondheidsproblemen hun woning moeten aanpassen, kloppen meestal bij de gemeente aan voor financiële steun. Dat kost veel geld en daar wil de gemeente van af. Huiseigenaren en corporaties worden daarom gestimuleerd om bij bouwprojecten en reguliere woningverbetering proactief rekening te houden met toekomstige aanpassingen. Alle bouwprojecten in de gemeente waarvoor een bouwvergunning is vereist, worden getoetst op aanpasbaarheid. Deuren moeten eenvoudig breder gemaakt kunnen worden, drempels mogen niet te hoog zijn om een huis rolstoeltoegankelijk te maken en stoepjes mogen niet hinderlijk hoog zijn voor een rollator.

**“HOE LANGER WE ‘FOUTE’  
GEBOUWEN BLIJVEN BOUWEN,  
DES TE LANGER HOUDEN WE  
HOGE KOSTEN”**

**Persoonlijke missie**

Hoewel dit beleid ambtelijk is vastgelegd, is het toezicht houden op dergelijke maatregelen in de praktijk bijna een persoonlijke missie, merkt Jaap Verkroost: “Als bestuurder moet je daar echt op detailniveau mee aan de slag. Er zullen best bouwtechnische redenen zijn voor bijvoorbeeld een hoge stoep, maar als je daar niet over in gesprek gaat, wordt die gewoon gebouwd.” In die zin had hij graag meer steun gehad van de landelijke overheid en de bouwketen. “Iedereen zou die begeleiding moeten aanbieden: architect, aannemer, overheid, mkb, etc. Want hoe langer we ‘foute’ gebouwen blijven bouwen, des te langer blijven we op kosten gejaagd worden.”

Om het beleid rond toekomstbestendige woningen beter te borgen is de kwaliteit van de woningvoorraad in Stichtse Vecht een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de portefeuillehouders. “Het automatisme van ‘jij bent van bouwen en ik van het aangeven van de wensen’ moet je loslaten. Die samenwerking moet in het bestuurlijk apparaat nog steviger worden. Tegenwoordig is het bij ieder project verplicht te verantwoorden wat je aan duurzaamheid hebt gedaan. Dat mag best worden uitgebreid met toekomstbestendigheid.”

**Integraal accommodatieplan**

Wie niet meer thuis kan blijven wonen, kan terecht in één van de vijf woon-zorg-centra verspreid over de kernen. Die worden allemaal in stand gehouden, ondanks dat er dreigende leegstand is. Dat is een bewuste keuze. Uit demografische gegevens blijkt, dat op plekken waar de zorgzwaarte nu moet worden afgebouwd, over 10-15 jaar weer meer zwaardere zorgplekken nodig zijn. De nu vrijkomende

zorgplekken worden omgezet naar flexibele woningen, zodat de ruimte op een zinvolle manier wordt gebruikt. In de toekomst kunnen deze woningen weer eenvoudig worden omgezet naar zorgplekken. Daarmee is een toekomstig capaciteitsprobleem en een stuk kapitaalvernietiging voorkomen.

**“DOOR DIVERSITEIT AAN FUNCTIES  
KRIJGT EEN VERZORGINGSHUIS  
EEN CENTRALE PLEK”**



In de processen rond zorgcentra heeft de gemeente vooral een stimulerende en faciliterende rol om partijen ertoe te bewegen andere functies in de zorgcentra onder te brengen. Die centra worden daardoor aantrekkelijker voor de wijk. Tegelijk zijn die extra functies financiële dragers om de zorg in stand te houden. Franko Živković-Laurenta: “Door die diversiteit aan functies krijgt zo'n verzorgingshuis een centrale plek in het dorp. Als gemeente ondersteunen we dat door ervoor te zorgen, dat andere publieke functies daar in de buurt gevestigd worden. Je moet geen situatie hebben dat het dorpscentrum aan de ene kant van het dorp zit en de bibliotheek aan de andere kant. Als je het bij elkaar houdt hebben mensen een duidelijke plek.”

**“IEDEREEN HEEFT BELANG  
BIJ EEN TOEKOMSTBESTENDIGE  
OPLOSSING, MET ZORG  
IN HET EIGEN DORP”**

In Loenen aan de Vecht is een concreet voorbeeld van zo'n integraal accommodatieplan te vinden. Zorgcomplex 't Kampje krijgt door het verdwijnen van de lichtere zorg te maken met leegstand. Sloop is geen aantrekkelijke optie, dus het gebouw krijgt een tweede jeugd. Gestimuleerd door de gemeente hebben de betrokken woningcorporatie en de zorginstelling in de vorm van een werkatelier de bevolking geraadpleegd. Dat was een groot succes, er kwamen meer dan duizend reacties binnen met



allerlei ideeën, van bibliotheek tot welzijnsfuncties als dorpshuis, jongerencentrum, restaurant of gelegenheid om zelf te koken. Verkroost: “Iedereen heeft belang bij een toekomstbestendige oplossing, waarbij zorg in het eigen dorp mogelijk blijft en waarbij eveneens wordt voorgesorteerd dat mensen straks ook bij toenemende behoefte aan zware zorg in het eigen dorp kunnen blijven wonen. Als gemeente faciliteren wij de gesprekken met alle betrokken partijen en kijken hoe we de welzijnsfuncties kunnen invullen. En straks zullen wij het project bestemmingsplan-technisch faciliteren.”

### **“LABELEN IS LINK, DAARMEE ZET JE IETS VAST EN DAT WIL JE JUIST NIET”**

#### **Labelen is link**

De essentie van het beleid is dat iedereen geschikte woonruimte heeft. Flexibele woonruimte met een hoog basisniveau van toegankelijkheid, waar mensen zich wat langer kunnen redden, biedt de meeste mogelijkheden om iedereen tevreden te stellen. Als de eigen woning niet meer volstaat, is er ruimte in één van de zorgcomplexen. Bij calamiteiten zijn er logeerwoningen, waar mensen een paar maanden kunnen wonen.

Het labelen van woningen, zoals dat wel wordt toegepast, is volgens Franko Živković-Laurenta erg lastig. Als gemeente mag je van corporaties niet verwachten dat ze rolstoelgeschikte woningen maandenlang leeg laten staan totdat zich een geschikte bewoner meldt. Dat betekent dat zo'n woning in de praktijk vaak bewoond zal worden door iemand zonder rolstoel. “Als er een etiket op zit, krijg je het er bijna niet meer af. Het lukt bijna nooit om een match op tijd tot stand te brengen. Labelen is echt link, want daarmee zet je iets vast, terwijl je juist niet iets vast wilt zetten.”

### **“ER IS RUIMTE GENOEG, JE MOET JUIST GAAN INDIKKEN”**

#### **Ruimte genoeg**

Stichtse Vecht heeft een goede relatie met de zorginstellingen die in de gemeente actief zijn. Beide partijen kennen elkaars belangen. De gemeente wil de zorg over de kernen verspreid houden. De instellingen zijn bezig de kosten te beperken door in managementlagen te snijden, op zoek te gaan naar kleinere eenheden en meer verantwoordelijkheid op de werkvloer te leggen. Jaap Verkroost: “Wij zitten al twee jaar regelmatig aan tafel om te bespreken hoe we samen in onze regio in de toekomst zoveel plekken houden dat er geen problemen ontstaan. Vervolgens is het aan hen om daar een eigen businesscase van te maken. Dat overleg werkt uitstekend.”

In de gemeente wordt niet met woon-zorg-zones gewerkt. Na de invoering van de WMO in 2006 zijn de aanbieders van intramurale zorg ook extramurale zorg in de wijk gaan aanbieden. Dat gebeurt nog steeds en met veel succes. Zorgcentra hebben sterke wijkfuncties met eettafels, restaurants, dagopvang om mensen te begeleiden. In wijken waar geen zorgcentrum is heeft het buurtcentrum die functie. “De plekken die we nu hebben voor wonen, zorg en welzijn in de wijk volstaan. Daarvoor moet je niet meer nieuw willen bouwen, hooguit verbouwen, en zeker niet voor welzijnsorganisaties. Er is ruimte genoeg, je moet juist gaan indikken. Ga lekker bij elkaar zitten, dat zorgt voor een hele fijne wisselwerking.”

*Interview: Ellen Olde Bijvank, tekst en foto's: Piet Scheerhoorn*

**Het gesprek met de wethouders Franko Živković-Laurenta en Jaap Verkroost van Stichtse Vecht vond plaats in het kader van de publicatie ‘Het cement tussen wonen en zorg’, waar Bouwstenen in samenwerking met de VNG aan werkt. De publicatie zal verschijnen op de Najaarsbijeenkomst van Bouwstenen, op donderdag 4 december.**

**Tevens biedt dit artikel input voor de Najaarsbijeenkomst van Bouwstenen, waar de fysieke opgave rond wonen en zorg van meerdere kanten belicht zal worden. Tijdens het ochtendprogramma kunnen deelnemers hierover rechtstreeks in gesprek met Aedes-voorzitter Marc Calon of met Aly van Beek, voorzitter van de MOgroep. 's Middags komt het onderwerp tijdens de sessie ‘Woon-zorgvoorzieningen’ ook uitgebreid aan bod.**